

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ, СУДОВО-ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВЕ СУПРОВОДЖЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ СУСПІЛЬНОЇ МОРАЛІ

МОСЯЖЕНКО Вікторія Юріївна - здобувач Донецького юридичного інституту МВС
України

На основании научных исследований в области криминалистики, судебно-экспертной и оперативно-розыскной деятельности, а также практических результатов противодействия преступлениям в сфере общественной морали, теоретически обосновывается, как условие эффективности досудебного расследования данного вида преступлений, наличие криминалистического, судебно-экспертного обеспечения и оперативно-розыскного сопровождения уголовного производства.

Ключові слова: суспільна мораль, кримінальне провадження, оперативні підрозділи ОВС, слідчі підрозділи, експерти, криміналістичне забезпечення, судово-експертне забезпечення, оперативно-розшукове супроводження.

Для сучасного етапу діяльності органів внутрішніх справ, яка направлена на запобігання і виявлення злочинів, є характерним комплексне використання наукових розробок криміналістики, судової експертизи та оперативно-розшукової діяльності з метою здобуття доказової бази під час досудового розслідування в межах кримінального провадження. У свою чергу, формування доказової бази регламентовано Кримінальним процесуальним кодексом України [1]. Саме тому висуваємо гіпотезу – ефективність досудового розслідування злочинів у сфері суспільної моралі залежить від криміналістичного і судово-експертного забезпечення та оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження.

Отже необхідність теоретичного обґрунтування криміналістичного і судово-експертного забезпечення та оперативно-розшукового супроводження досудового розслідування злочинів у сфері суспільної моралі становить актуальність даного дослідження. Метою даної статті є теоретичне обґрунтування як умови ефективності досудового розслідування злочинів у сфері суспільної моралі, наявності криміналістичного, судово-експертного забезпечення та оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження. Об'єктом дослідження є правовідносини, які регулюють діяльність ОВС, направлену на підвищення ефективності протидії злочинам у сфері суспільної моралі. Предметом дослідження є криміналістичне, судово-експертне забезпечення та оперативно-розшукове супроводження досудового розслідування злочинів у сфері суспільної моралі.

Кримінальним кодексом України [2] визначені діяння, за які передбачена кримінальна відповідальність за вчинення злочинів у сфері суспільної моралі, що відповідає вимогам Законом України «Про захист суспільної моралі» [3]. Отже безпосередню загрозу суспільній моралі складають такі злочини, передбачені Кримінальним кодексом України як: ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства та жорстокості ст. 300 КК України; ввезення, виготовлення і розповсюдження порнографічних предметів ст. – 301 КК України; створення або утриман-

ня місць розпусти і звідництво ст. 302 КК України; сутенерство або втягнення особи у заняття проституцією ст. 303 КК України [2].

Зазначаємо, що завдяки криміналістиці в теорії оперативно-розшукової діяльності розробляються методологічні та тактичні засади отримання, аналізу й оцінки оперативної інформації, яка в подальшому, в межах кримінального провадження, після перевірки, підтвердження та легалізації в процесуальних документах стає вже фактичними даними – тобто доказами.

Проблемам отримання та фіксації процесуальної та непроцесуальної інформації були присвячені праці вчених різних галузей: криміналістів, процесуалістів, судових експертів та в галузі ОРД. До них ми відносимо А.М. Атмажитова, Ю.М. Антоняна, Р.С. Белкіна, Б.Є. Богданова, А.Ф. Возного, В.І. Гончаренко, Д.В. Гребельського, Г.Г. Зуйкова, Л.М. Карнеєву, І.П. Козаченка, В.П. Колмакова, А.Г. Лекаря, І.М. Лузгіна, В.О. Лукашова, В.П. Меживого, С.С. Овчинського, М.В. Салтєвського, В.Г. Самойлова, Г.К. Синилова, М.С. Строговіча, О.Б. Утевського, В.Є. Шабаліна, М.П. Шаламова, М.А. Шелухіна, І.Ф. Харабєрюша тощо. Але необхідно визнати, що ними досліджувалися загальні, аксеологічні аспекти отримання доказово значущої інформації та доказів. Розглядалися різні методи розслідування та тактики виявлення певних видів злочинів. Однак проблема криміналістичного, судово-експертного забезпечення та оперативно-розшукового супроводження досудового розслідування злочинів у сфері суспільної моралі потребує окремого наукового дослідження, як умови ефективної протидії даному виду злочинів.

У теорії криміналістики, судово-експертної та оперативно-розшукової діяльності науковцями неодноразово застосовувалися терміни «криміналістичне забезпечення», «оперативно-розшукове забезпечення», «оперативне супроводження», «оперативно-розшукове супроводження». Оперативно-розшукове супроводження кримінальних справ (до введення в дію нового КПК) піддано розгляду в працях таких учених, як: А.І. Берлач, П.П. Бірюков, -

В.В. Грищенко, В.П. Євтушок, В.П. Захаров, А.І. Капітанський, О.Г. Колб, Ю.М. Крамаренко, В.С. Кубарєв, В.П. Меживой, С.М. Мирончик, П.М. Павлик, М.М. Перепелиця, Г.Л. Чигиріна, М.Л. Шелухін, І.Р. Шинкаренко, С.В. Шматков та інших. Однак необхідно визначити, що дослідники висвітлювали положення, які стосуються оперативно-розшукового супроводження, оперативно-розшукового забезпечення кримінальних проваджень (кримінальних справ до введення в дію нового КПК – прим. автора) підрозділами карного розшуку, транспортної міліції, державної служби боротьби з економічною злочинністю, боротьби з організованою злочинністю, податкової міліції, а також оперативного супроводження умовно-досудового звільнення засуджених тощо. Тоді як ми вважаємо необхідним сконцентрувати увагу на проблемах криміналістичного, судово-експертного забезпечення та оперативно-розшукового супроводження досудового розслідування злочинів у сфері суспільної моралі. На нашу думку, в межах досудового розслідування більш доцільно говорити про криміналістичне та судово-експертне забезпечення, оскільки методологія виявлення та фіксації слідової картини злочину передбачає необхідність забезпечення кримінального провадження криміналістичними засобами та судово-експертними дослідженнями. З точки зору оперативно-розшукової науки, оперативно-розшукова діяльність (як система гласних і негласних заходів...) [4] не лише забезпечує кримінальне провадження інформацією, але і супроводжує (як окремий вид діяльності оперативного працівника) дане кримінальне провадження протягом досудового розслідування та судового розгляду. Окрім того, з точки зору криміналістики, ми говоримо про криміналістичну методіку розслідування кримінального провадження, а з точки зору оперативно-розшукової діяльності про оперативно-розшукову тактику запобігання та виявлення злочину. Отже, з точки зору криміналістики, методіку розслідування злочинів визначають як розділ науки криміналістики, який є системою наукових положень (закономірностей, прин-

ципів) і розроблених на їх основі практичних рекомендацій (алгоритмів, програм), які забезпечують оптимальну організацію розкриття, розслідування та попередження окремих видів злочинів. А під оперативно-розшуковою тактикою, з точки зору ОРД, розуміється діяльність оперативного працівника (підрозділу), яка направлена на виявлення, перевірку та фіксацію інформації про подію злочину за допомогою оперативно-розшукових заходів. На етапі початку кримінального провадження оперативно-розшукова тактика виявлення (розкриття) злочину оперативним працівником переходить у криміналістичну методику розслідування злочину слідчим. Саме тому, з точки зору різних наук, необхідно користуватися спеціальною, теоретично обґрунтованою науковою термінологією.

Виявлення та розслідування злочинів у сфері суспільної моралі, встановлення осіб, які їх учинили, є одними з основних завдань діяльності оперативних та слідчих підрозділів ОВС України. З точки зору пізнання, подія злочину, як явище об'єктивної дійсності, є індивідуальною, хоча може мати ознаки, що повторюються та відносить дану подію до однорідних за юридичними ознаками та галузевими характеристиками (криміналістична, кримінально-правова, оперативно-розшукова, віктимілогічна, кримінологічна тощо) до однорідних злочинів. Саме тому, на нашу думку, виявлення та розслідування злочинів у сфері суспільної моралі виступає специфічною пізнавальною діяльністю оперативного чи слідчого підрозділу, яка обумовлюється станом злочинності, організаційно-тактичними особливостями та правовими засадами здобуття, фіксації та використання фактичних даних, які становлять доказову базу за оперативно-розшуковим чи кримінальним провадженням.

На підставі аналізу нами наукових досліджень О.О. Алексєєва, В.К. Весельського, В.В. Пясковського [5], думки фахівців, результатів практичної діяльності, з точки зору криміналістичного забезпечення, розслідування злочинів у сфері суспільної моралі слід визначити типові взаємопов'язані елементи:

- криміналістична характеристика даного виду злочинів;
- особливості внесення інформації про подію в ЕРДР та початок кримінального провадження;
- типовий перелік обставин, що підлягає встановленню при досудовому розслідуванні даного виду злочинів;
- типовий алгоритм (план) слідчо-розшукових, негласних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів під час досудового розслідування з урахуванням типових слідчих ситуацій;
- особливості тактики проведення окремих слідчих дій, тактичних комбінацій і тактичних операцій;
- особливості використання спеціальних знань при проведенні експертного дослідження виявлених і вилучених предметів та матеріальних носіїв інформації;
- особливості внутрішньої взаємодії підрозділів ОВС та зовнішньої взаємодії з іншими державними та приватними (наприклад провайдерми) відомствами, установами та організаціями;
- особливості залучення допомоги населення, у тому числі на засадах конфіденційності [1, ст. 275; 4, ст. 8] та використання можливостей засобів масової інформації, мережі Інтернет при розслідуванні даного виду злочину.

Слід визнати, що в умовах сучасності, для злочинів у сфері суспільної моралі є характерним те, що набули поширення злочини, які вчиняються за допомогою інформаційних технологій та комп'ютерних мереж. А знаряддями вчинення злочинів, за допомогою інформаційних технологій та комп'ютерних мереж, у сфері суспільної моралі виступають засоби комп'ютерної техніки зі спеціальним програмним забезпеченням. До знарядь ми відносимо: носії комп'ютерної інформації (дискети, лазерні диски, зовнішні жорсткі диски, flash-накопичувачі); різноманітне периферійне обладнання та устаткування (dvd-rom-накопичувачі), мережеве устаткування; електронні ключі, особисті ідентифікаційні коди; засоби відео-аудіозапису та фіксації; засоби доступу до віддалених мереж (телефонний, стільниковий, супутниковий зв'язок, модем).

У свою чергу, злочинцями можуть бути визначені наступні особи:

- користувачі ЕОМ, які мають відповідну підготовку і вільний доступ до комп'ютерної системи або мережі;
- адміністративний персонал підприємств, установ, які надають послуги у сфері комп'ютерної системи або мережі;
- адміністратори баз даних, програмісти, спеціалісти, які проводять технічне обслуговування і ремонт ЕОМ, комп'ютерних систем або мереж;
- користувачі послуг, які надаються через комп'ютерні системи або мережі.

З точки зору оперативно-розшукового супроводження, проблема пошуку, збирання і фіксації інформації про об'єкти оперативної та слідчої уваги про злочини у сфері суспільної моралі характеризується наявною прогалиною нормативно-правової регламентації протидії латентним злочинам. Наявні проблеми і в роботі щодо первинної класифікації (аналізу та систематизації) отриманої інформації про обіг продукції з ознаками порнографії, жорстокості, насильства, ксенофобії тощо без експертного дослідження та висновку. Така першочергова оцінка отриманої інформації передбачає аналіз отриманої інформації з позиції її об'єктивності, з точки зору КК України [2]. Потім виникає наступний етап, на якому первинні дані, які були зібрані під час оперативного пошуку, систематизуються, порівнюються та узагальнюються для подальшого використання в межах кримінального провадження. Як результат, ми отримуємо комплексну інформацію про:

- вид злочину та стаття (статті) Кримінального кодексу України, за якою розпочате кримінальне провадження;
- дата вчинення злочину;
- обставини вчинення злочину: спосіб, мотив, місце, характер дій (наприклад, з використанням інформаційних технологій, мережі Інтернет), відомості про злочинця (злочинців), свідків тощо;
- внесення інформації про злочин до ЕРДР та номер кримінального провадження;
- речові докази, які вилучені в межах кримінального провадження;

- програмні та програмно-технічні засоби, які використовувались злочинцем (злочинцями) на етапі підготовки та вчинення злочину (злочинів);

- необхідність залучення експертів та інших фахівців для проведення необхідних експертних досліджень;

- наявність корумпованих зв'язків при отриманні злочинцями дозвільних документів для організації певної діяльності, направленої на прикриття злочину (комп'ютерні клуби, відео студії тощо);

- осіб та їх зв'язки, що мають відношення до події злочину (місце мешкання, власники або орендодавці житла або комп'ютерної/відеотехніки, номери телефонів, електронні адреси в мережі Інтернет);

- невстановлених осіб за кримінальним провадженням: співучасники, користувачі послугами, можливі свідки, інформація що може їх ідентифікувати – фото, відеоматеріали тощо;

- інші дані, які мають значення для кримінального провадження.

З наведеного вище аналізу окремого, детального вивчення потребують засоби комп'ютерної техніки, які є важливим елементом такого явища, як використання інформаційних технологій та мережі Інтернет під час підготовки та вчинення злочинів у сфері суспільної моралі. За своїм функціональним призначенням І.Ф. Хараберюш засоби комп'ютерної техніки поділяє на дві основні групи: апаратні та програмні [6, с. 27]. Отже, під апаратними засобами розуміються технічні, які використовуються для обробки й пересилання даних: механічне, електричне й електронне обладнання, що застосовується з метою обробки й пересилання інформації. До них слід віднести:

1. Персональний комп'ютер, ноутбук тощо – комплекс технічних засобів, призначений для автоматизованої обробки інформації у процесі вирішення обчислювальних та інформаційних завдань.

2. Периферійне обладнання – прилад (прилади), що (який) забезпечує передачу даних і команд між процесором і користувачем щодо визначеного центрального процесора, комплекс зовнішніх приладів комп'ютера, які не знаходяться під безпо-

середнім керуванням центрального процесора.

3. Фізичні носії магнітної інформації [6, с.27].

На нашу думку, яка підтверджується іншими науковими дослідженнями [6], якісна протидія злочинам у сфері суспільної моралі потребує формування і впровадження методології правового регламентування і використання інформаційно-технічного забезпечення в сучасну оперативно-розшукову та слідчу практику протидії злочинам взагалі та злочинам у сфері суспільної моралі зокрема.

Окрім того, при аналізі злочинів у сфері суспільної моралі, які вчиняються з використанням інформаційних технологій інформація, яка виявляється на комп'ютері, має значення для предмету доказування та свідчить як про предмет злочину, так і про засоби його вчинення.

Використання інформаційних технологій у протидії злочинам у сфері суспільної моралі має виконувати такі завдання:

- виявлення та фіксація інформації щодо злочинної діяльності окремих осіб, груп або організованих груп;

- виявлення та фіксація слідів злочинної діяльності на електронних носіях інформації;

- виявлення та фіксація інформації про осіб, що залучаються для створення виробів, які пропагують порнографію, сексуальну розбещеність, жорстокість та насильство;

- документування діяльності окремих осіб, груп або організованих груп у межах оперативно-розшукового чи кримінального провадження з метою використання одержаних даних для формування доказової бази;

- дотримання принципів наступальності, взаємодії між підрозділами ОВС, конспірації та негласності при проведенні оперативно-розшукових заходів, негласних слідчих (розшукових) дій у межах оперативно-розшукового чи кримінального провадження;

- проведення розвідувальних, аналітичних заходів та моніторингу комп'ютерних систем, локальних мереж та

мережі Інтернет з метою запобігання та виявлення досліджуваних злочинів.

Наведене вище приводить до необхідності залучати в межах кримінального провадження фахівців, які володіють певними знаннями. Тобто перейдемо до аналізу судово-експертного забезпечення досудового розслідування злочинів у сфері суспільної моралі. Тому слід зазначити, що питанням класифікації методів судової експертизи присвячені роботи Т.В. Авер'янової, Г.К. Авдєєвої, Р.С. Белкіна, О.І. Вінберга, І.В. Постіки, О.Р. Росинської О.Р. Шляхова, та інших науковців.

На думку С.П. Дідківської, П.Г. Сагайдак, сучасні вимоги і умови підвищення якості судово-медичних експертиз зумовлюють необхідність застосування лабораторних методів дослідження, що забезпечують наукову обґрунтованість і об'єктивність суджень висновків експерта, попередження його суб'єктивізму, який може призвести до неповного та неточного змісту в судово-медичних висновках і навіть до неприхованих помилок [7, с.3]. У свою чергу, враховуючи особливості доказування, Г.К. Авдєєва правильно зазначає, що слідчий не може використовувати спеціальні знання не тому, що він ними не володіє, а завдяки загальній побудові кримінального процесу: одна й та сама особа не може надавати відомості про факти і їх оцінювати [8, с.7]. Як зазначає Г.К. Авдєєва, кількість експертиз об'єктів інтелектуальної власності збільшилась, особливо з дослідження компакт-дисків, аудіо- та відеокасет із зафіксованими на них аудіовізуальними творами [8, с.9]. Але дане твердження, на нашу думку, вже не відповідає вимогам сучасності, оскільки у відповідності до предмету даного дослідження, проведення експертиз за кримінальними провадженнями, розпочатими за вчинення злочинів у сфері суспільної моралі передбачає необхідність дослідження не лише компакт-дисків, аудіо- та відеокасет із зафіксованими на них аудіовізуальними творами, а й сучасних інших носіїв інформації та мереж, у яких дана інформація розміщена. Це значно збільшує поле діяльності як експертів, так і оперативних

працівників та слідчих.

Отже, будь-яка інформація або продукція, як і інші об'єкти судової експертизи, має певні властивості (ознаки), які відбиваються в матеріалізованому вигляді й тому доступні для експертного дослідження. Саме тому Г.К. Авдєєва зазначає, що судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності інтегрувала наукові знання з права інтелектуальної власності, криміналістики та судової експертизи, мистецтвознавства, техніки, кібернетики та інших галузей знань [8, с.21].

І тому ми приходимо до висновку, що експертні дослідження, призначені за кримінальними провадженнями, розпочатими за фактами вчинення злочинів у сфері суспільної моралі мають потребу у використанні знань авторського і суміжного права, криміналістичної ідентифікації, сучасних методів технологій і засобів кібернетики з виробництва інформації (продукції), її відображення на електронних носіях та комп'ютерних програмах. Окрім того, на ефективність досудового розслідування та судового розгляду кримінального провадження впливає призначення і своєчасність визначення роду і виду експертизи. У теорії права предметом експертизи є обставини, що підлягають доказуванню по провадженню і відносяться до спеціальних знань. З урахуванням предмету даного дослідження необхідні спеціальні знання таких родів судової експертизи:

- дослідження об'єкта (носія) інформації для ідентифікації наявної інформації / продукції (твору);
- трасології для встановлення способів виробництва, ідентифікації обладнання, за допомогою якого виготовлялися дані об'єкти ;
- фоноскопії для дослідження фізичних параметрів аудіо- або відеозапису, встановлення ознак монтажу, ідентифікації за голосом, ідентифікації апаратури (комп'ютерної техніки);
- технічного дослідження об'єкта (документа, матеріального носія) – для дослідження способів і якості нанесення інформації на поверхню носія інформації;
- комп'ютерно-технічної експертизи –

для виявлення та ідентифікації відео- і аудіо-записів на електронних носіях та в пам'яті комп'ютера, встановлення обладнання, яке використовувалося для виготовлення, розповсюдження через електронні носії та мережу Інтернет;

- мистецтвознавчі дослідження.

До числа об'єктів мистецтвознавчої експертизи належать твори мистецтва, а саме: монументального та станкового живопису, графіки декоративно-ужиткового мистецтва, пам'ятки архітектури, скульптури дрібної пластики, музичні інструменти, нотна література; друкована продукція, аудіо- та відеозаписи, фотографія з метою віднесення їх до порнографічної чи еротичної та до такої, що пропагує культ насильства та жорстокості [9, с.269].

Слід звернути увагу на те, що слідчим перед призначенням проведення експертного дослідження необхідно чітко передбачити той факт, що судова практика [9] визначила перелік питань, які повинен з'ясувати суд при перевірці й оцінці експертного висновку. Отже, при перевірці й оцінці експертного висновку суд з'ясовує:

- чи було додержано вимоги законодавства при призначенні та проведенні експертизи;
- чи не було обставин, які виключали участь експерта у справі;
- компетентність експерта і чи не вийшов він за межі своїх повноважень;
- достатність поданих експертів об'єктів дослідження;
- повноту відповідей на порушені питання та їх відповідність іншим фактичним даним;
- узгодженість між дослідницькою частиною та підсумковим висновком експертизи;
- обґрунтованість експертного висновку та його узгодженість з іншими матеріалами справи [10, с.131].

Саме тому поряд з іншими, до головних завдань, у відповідності до Науково-методичних рекомендацій з підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень [10], мистецтвознавчої експертизи відноситься визначення відповідності продукції вимогам законодавства про за-

хист суспільної моралі. Отже, при проведенні мистецтвознавчої експертизи щодо відповідності продукції вимогам законодавства про захист суспільної моралі вирішуються наступні питання:

1. Чи містяться на наданому носії інформації твори, що пропагують культ насильства та жорстокості?

2. Чи належить представлена продукція до такої, що має еротичний чи порнографічний характер?

Окрім того, В.М. Шерстюк, В.В. Лук'яненко [11] зазначають, що досудове розслідування та судовий розгляд справ про злочини, передбачені статтями 300 і 301 КК України, потребує застосування спеціальних знань для встановлення об'єктивної сторони злочину. Ними зазначено, що до спеціальних знань, які можуть бути застосовані для розмежування еротичного чи порнографічного характеру продукції, у першу чергу, відносяться знання в галузі мистецтвознавства – образотворчого мистецтва, фотографії (мається на увазі фотографія як мистецький твір), кіно, театру, літератури та в деяких випадках архітектури [11, с. 63].

Слід зазначити, що для дослідження певних об'єктів з метою віднесення їх до порнографічних чи еротичних поряд з мистецтвознавцями можуть залучатися і інші фахівці. На думку В.М. Шерстюка та В.В. Лук'яненка, у таких випадках необхідно призначати комплексну експертизу. Як приклад для повного, об'єктивного і всебічного досудового розслідування фактів ввезення, виготовлення комп'ютерних програм порнографічного характеру, відповідальність за що передбачена ч. 2 ст. 301 КК України, при дослідженні програмних продуктів, які використовувались при створенні творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію, відповідальність за що передбачена ст. 300 КК України [2], необхідно залучати фахівців з комп'ютерно-технічних досліджень. Аналогічно, на нашу думку, необхідно використовувати фахівців з комп'ютерно-технічних досліджень.

Підводячи підсумок дослідження, зазначаємо, що криміналістичне, судово-

експертне забезпечення та оперативно-розшукове супроводження кримінальних проваджень зазначеної категорії, повинно сприяти формуванню доказів, які відповідають вимогам КПК України, і містити відомості, що мають значення для виявлення обставин (що підлягають доведенню та доказуванню), вказівки на джерело одержання передбаченого доказу або предмета, що може стати доказом, а також дані, що дозволяють перевірити в рамках судочинства доказ, сформований на їх основі.

Література:

1. Кримінальний процесуальний кодекс від 19 листопада 2012 року // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, - № 11-12, № 1. Ст.88;
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року. – К: Атіка, 2006. – 222 с.;
3. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20 листопада 2003 року № 1296-IV // Відомості Верховної Ради України. 2004, N 14. Ст.192;
4. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303;
5. Алексеев О.О. Розслідування окремих видів злочинів, [текст] : навч. посіб. / О.О. Алексеев, В.К. Весельський, В.В. Пяковський – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 278 с.;
6. Хараберюш І.Ф., Мацюк В.Я., Некрасов В.А., Хараберюш О.І. Використання оперативно-технічних засобів у протидії злочинам, що вчиняються у сфері нових інформаційних технологій: Монографія. – К.: КНТ, 2007. – 196 с.;
7. Дідківська С.П., Сагайдак П.Г. Використання судово-медичних і криміналістичних даних при розслідуванні злочинів проти людини. Навчальний посібник.– К.: Атіка, 2004. 136 с.;
8. Авдєєва Г.К. Судова експертиза контрафактної аудіовізуальної продукції: Монографія / За редакцією професора Шепітька В.Ю. – Х.: Право, 2006 р. 192 с.;
9. Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: Постанова Пле-

АНОТАЦІЯ

На підставі наукових досліджень у галузях криміналістики, судово-експертної та оперативно-розшукової діяльності, а також практичних результатів протидії злочинам у сфері суспільної моралі, теорично обґрунтовується, як умова ефективності досудового розслідування даного виду злочинів, наявність криміналістичного, судово-експертного забезпечення та оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження.

нуму Верховного Суду від 30 травня 1997 р. № 7 (зі змінами від 25 травні 1998 р.) / Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з кримінальних справ (1973 2012 роки): станом на 01 червня 2013 р. / упоряд.: Ю.М. Грошевий, О.В. Капліна, В.І. Тютюгін. – Х.: Право, 2013. – 456 с.;

10. Науково-методичні рекомендації з підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень (назва редакції Наказу Міністерства юстиції № 965/5 (z0493-09) від 01.06.2009): затвер-

SUMMARY

On the basis of scientific research in the field of criminalistics, forensic and operating-search activity, as well as practical results of combating crimes in the sphere of public morality, theoretically grounded, as a condition of the efficacy of pre-trial investigation of this type of crime, the availability of forensic, forensic expertise security and investigative support criminal proceedings.

джені Наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 30.12.2004 № 144/5 (z0061-05) / Зразки процесуальних документів кримінального провадження [текст] практичний посібник – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – С.208-270;

11. В.М. Шерстюк, В.В. Лук'яненко Судово-експертне забезпечення протидії обігу продукції, яка негативно впливає на суспільну мораль / Бюлетень Міністерства юстиції України № 3 (41), 2005 - С.61-66